DORDRECHT

RAADSGRIFFIE DORDRECHT	
Ontvangen: 17/5	Griffier:
Gemeenteraad	LS
Presidium	
Commissie	Fysieke
Griffie	FC den Boer
DIV team 2	2181165

Retouradres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

T 14078
F (078) 770 8080
www.dordrecht.nl

Aan
de gemeenteraad

Contactpersoon
E. Hoff
T (078) 770 4837
E e.hoff@dordrecht.nl

DOSSIER
Afschrift:
- SO/MAN/BO, E Hoff
  SK Dordrecht West 2e etage
- secretaris Adviescommissie
  SK Dordrecht Oost 1e etage

Datum	15 mei 2018
Ons kenmerk	STD/2080804
Begrotingsprogramma	Milieu en duurzaamheid
Bijlage(n)	6
Betreft	RAADSINFORMATIE inzake dossier Chemours en DuPont

Samenvatting
Door middel van deze brief informeren wij uw raad over de stand van zaken op de diverse deelterreinen van het dossier Chemours en DuPont.

Inleiding
Uw raad wordt door ons periodiek geïnformeerd over de stand van zaken op de diverse deelterreinen van het dossier Chemours en DuPont. De laatste raadsinformatiebrief over dit onderwerp dateert van 30 januari 2018 (RIS-nummer 2105973). Deze raadsinformatiebrief geeft inzicht in de ontwikkelingen sindsdien.

Doelstelling
Door middel van deze raadsinformatiebrief stellen wij uw raad in de gelegenheid kennis te nemen van de laatste stand van zaken van het dossier Chemours en DuPont. Wij richten ons in dit dossier op het zoveel mogelijk terugdringen van de uitstoot van schadelijke stoffen, het ontwikkelen van kennis over dergelijke stoffen, waar nodig door het uitvoeren van (aanvullende) onderzoeken en voor zover noodzakelijk het aanpakken van de gevolgen van het vrijkomen van schadelijke stoffen. Dit doen we in het belang van een gezonde leefomgeving voor onze inwoners en het voorkomen van dit soort situaties in de toekomst.

Stand van zaken/de feiten
Overzicht van tussentijds doorgestuurde documenten
In de raadsinformatiebrief van 30 januari 2018 hebben wij uw raad geïnformeerd over de stand van zaken op dit dossier. In de tussentijd zijn de volgende documenten ter informatie doorgestuurd aan uw commissie Fysieke Leefomgeving:
- de brief van gedeputeerden Janssen en Vermeulen aan Provinciale Staten van 6 februari 2018 inzake gestelde vragen over Chemours;
- de lijst van potentieel zeer zorgwekkende stoffen van het RIVM, gepubliceerd op 2 februari 2018;
- de brief van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer van 8 maart 2018 over de invulling van diverse toezeggingen rond chemische stoffen;
- de brief van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aan de Tweede Kamer van 12 april 2018 met de beantwoording van vragen over PFIB;
- de brief van de gedeputeerden Janssen en Vermeulen aan Provinciale Staten van 23 april 2018 inzake een last onder dwangsom aan Chemours voor de onvergunde lozing van PFOA.

MIX Papier FSC FSC® C013230

Datum 15 mei 2018
Ons kenmerk STD/2080804

Per brief van 23 februari 2018 (RIS-nummer 2124148) hebben wij uw raad geïnformeerd over de aansprakelijkstelling van Chemours en DuPont voor de gevolgen van de uitstoot van PFOA en GenX door de gemeenten Dordrecht, Papendrecht en Sliedrecht.
Per brief van 6 maart 2018 hebben wij uw raad geïnformeerd over de uitkomsten van het moestuinonderzoek. Deze brief is alleen per email aan uw raad verzonden en is om die reden, inclusief de bijlagen bij deze raadsinformatiebrief gevoegd.

Bodemverontreiniging
In de brief van 6 maart 2018 hebben we uw raad geïnformeerd over de uitkomsten van het moestuinonderzoek van het RIVM. Uit het onderzoek blijkt dat in een deel van de onderzochte gewassen PFOA en/of GenX wordt aangetroffen. Het RIVM concludeert dat het in principe veilig is om uit eigen tuin te eten. Toch adviseert het RIVM om binnen een kilometer rond de fabriek met mate uit eigen tuin te eten; niet te vaak of te veel. Reden hiervoor is dat omwonenden ook via lucht en drinkwater met GenX en PFOA in aanraking komen of zijn gekomen.
Wij hebben bewoners op de Staart-Oost op 7 maart 2018 per brief over de uitkomsten van het moestuinonderzoek geïnformeerd. Samen met Sliedrecht en Papendrecht hebben we op 12 maart 2018 een informatieavond georganiseerd voor mensen met vragen over de moestuin. Daar is door enkele tientallen mensen uit de drie gemeenten gebruik van gemaakt.
Per brief van 9 april 2018 heeft het RIVM een erratum op het moestuinonderzoek gestuurd. Het belangrijkste punt daarin is dat het rapport vermeldt dat in ongeveer 40% van de monsters rond de fabriek PFOA en/of GenX is aangetroffen. Dat moet 60% zijn. Deze fouten hebben echter geen invloed op de uitkomst van de door het RIVM gemaakte risicobeoordeling. De brief met het erratum is bijgevoegd.

Het RIVM is in maart 2018 gestart met aanvullend onderzoek naar grond en irrigatiewater uit de moestuinen. Dat kan inzicht geven in hoe PFOA en GenX in de groenten terecht komen. Daarnaast heeft het RIVM gemeld dat de grenswaarden voor PFOA in de bodem gaan wijzigen. De grenswaarde voor 'wonen met moestuin' zal flink aangescherpt gaan worden. Het bodemonderzoek maakt straks duidelijk hoe de bodemkwaliteit van de moestuinen zich verhoudt tot die nieuwe, aangescherpte grenswaarde. De uitkomsten van deze onderzoeken worden in mei/juni 2018 verwacht.

In opdracht van Dordrecht (mede namens de betroken gemeenten en de provincie) voert Arcadis een regionaal bodemonderzoek uit naar PFOA en GenX in grond en grondwater. Het doel van het onderzoek is om voldoende gegevens te verzamelen om verontreinigingscontouren te kunnen maken en een achtergrondwaarde te bepalen. Daarmee kan onder meer hergebruiksbeleid worden geformuleerd.
Eind mei worden de resultaten van dit onderzoek naar verwachting bekend. Op basis van de resultaten kan de Handreiking voor toepassing van PFOA houdende grond worden geactualiseerd en verbeterd.

In januari 2018 zijn in de vergadering van de commissie Fysieke Leefomgeving door de VVD-fractie vragen gesteld over deze Handreiking. Die vragen waren met name gericht op mogelijke vertraging in het proces van vergunningverlening omdat aanvullend bodemonderzoek naar PFOA moet worden uitgevoerd. Uit overleg met de Omgevingsdienst is onze indruk dat in de overgangsperiode de vertraging niet zozeer is opgetreden bij het proces van vergunningverlening (alhoewel dit niet uit te sluiten is), maar meer in de uitvoering. Bodemonderzoek is bij nieuwbouw vereist om enerzijds de geschiktheid van de bodem voor de functie wonen te

bepalen en anderzijds om duidelijkheid te krijgen over de afvoermogelijkheden van de grond. Bij vrijwel alle bouwprojecten wordt er grond afgevoerd. Hergebruik van grond (en daarmee afvoer) is in de regio vanwege de PFOA-verontreiniging moeilijker geworden. In veel projecten, van heel klein tot heel groot, is en wordt daar last van ondervonden. Deels heeft de markt hier inmiddels op ingespeeld. Verder is de verwachting dat met de aanstaande herziening van de Handreiking de mogelijkheden voor hergebruik wat zullen toenemen.

Vergunningen en toezicht
Tot op heden werken Chemours en DuPont onder één gezamenlijke milieuvergunning, waarvan Chemours de vergunninghouder is. Begin april hebben zowel Chemours als DuPont een aanvraag ingediend voor een nieuwe milieuvergunning. Daarmee zouden beide bedrijven een eigen vergunning krijgen. De provincie is hiervoor het bevoegd gezag, de Milieudienst Rijnmond (DCMR) voert de wettelijke taken namens de provincie uit.
De DCMR betrekt hierbij alle betrokken overheden en heeft deze tot 25 mei 2018 de gelegenheid gegeven om vragen te stellen over de aanvragen. Dordrecht trekt hierin samen op met Sliedrecht en Papendrecht. We laten ons daarbij adviseren door adviesbureau MOB. De verwachting is dat de DCMR na 25 mei 2018 een lijst zal opstellen van aanvullende informatie die nodig is van beide bedrijven om tot een revisievergunning te komen. De revisie van de milieuvergunning biedt de mogelijkheid om meer en scherpere regels te stellen aan het bedrijf. Het college ziet de revisievergunning als een kans om de uitstoot te beperken en waar mogelijk tot nul te reduceren. Gezien onze belangen waarderen wij het dat de DCMR ons proactief en vroegtijdig betrekt bij dit traject.

DuPont heeft naast een aanvraag om een nieuwe milieuvergunning ook een vergunning aangevraagd om af te mogen wijken van het vigerende bestemmingsplan. Op grond van het door uw raad vastgestelde bestemmingplan De Staart is op deze locatie één risicovol bedrijf toegestaan. Nu de bedrijven de milieuvergunning willen splitsen, ontstaan er twee risicovolle bedrijven.
De provincie is ook bevoegd gezag voor deze vergunning. Per brief van 24 april 2018 heeft de DCMR aan uw raad gevraagd om ten aanzien van deze aanvraag een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Eventuele opmerkingen of vragen bij de aanvraag kan uw raad tot 25 mei 2018 kenbaar maken.
Wij zullen bij de beoordeling van de aanvragen de ruimtelijke aspecten meenemen, zodat wij uw raad (op uw verzoek) kunnen adviseren over de gevraagde verklaring. De afwijking van het bestemmingsplan is noodzakelijk om te komen tot de twee aangevraagde milieuvergunningen.

De beroepsprocedure tegen het besluit van de provincie van 21 april 2017 om de uitstooteisen voor GenX-stoffen aan te scherpen loopt nog. De aanscherping is wel van kracht. Zowel drinkwaterbedrijf Oasen als Chemours zelf hebben beroep ingesteld, tegen verschillende onderdelen van de aanscherping. De rechtbank heeft de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak advies uit laten brengen. De behandeling bij de rechtbank is op 17 mei 2018.

In het eerste kwartaal is er berichtgeving geweest over het vrijkomen van de zeer zorgwekkende stof PFIB bij Chemours. De brief met de beantwoording van Kamervragen hierover is eerder ter informatie aan uw adviescommissie gezonden. Naar aanleiding van de meldingen heeft de DCMR het bedrijf opgelegd om nader onderzoek te doen naar de incidenten. Wij hebben van de DCMR vernomen dat er

op basis van dit nader onderzoek en de zienswijzen van het bedrijf geen grondslag is om hier handhavend tegen op te treden.

Per Statenbrief van 23 april 2018 heeft de provincie bericht over een dwangsom die aan Chemours is opgelegd vanwege het onvergund lozen van PFOA. Voor zover ons nu bekend gaat dit om een kleine hoeveelheid PFOA. De provincie stelt wel duidelijk dat dit niet is vergund. Wij verwachten in deze handhavingsprocedure nog nadere informatie te krijgen over de toedracht en het vervolg en zullen uw raad daarover informeren.

Overige onderzoeken
Eerder hebben wij uw raad gemeld dat in Europees verband Duitsland en Nederland (RIVM) samenwerken aan een stofevaluatie van FRD-903, de belangrijkste GenX-stof. De uitkomsten hiervan werden in het voorjaar van 2018 verwacht. Recent hebben wij vernomen dat voor deze stofevaluatie nadere informatie van Chemours nodig is. De uitkomsten van deze stofevaluatie schuiven daarmee door in de tijd.

Buiten onze regio zijn diverse onderzoeken gestart naar bronnen en verspreiding van GenX, onder meer in Helmond, Eindhoven en Bath. In de Statenbrief van 6 februari 2018 en de Kamerbrief van 8 maart 2018, eerder toegezonden aan uw adviescommissie, gaan provincie en Rijk hier nader op in. Wij hebben op dit moment geen nieuwe informatie over deze lopende onderzoeken.

Aansprakelijkstelling
Per brief van 23 februari 2018 (RIS-nummer 2124148) hebben wij uw raad geïnformeerd over de aansprakelijkstelling van Chemours en DuPont voor de gevolgen van de uitstoot van PFOA en GenX. Op 20 april 2018 hebben de drie gemeenten met beide bedrijven gesproken over de door de gemeenten gemaakte kosten en de eventueel nog te maken kosten die verband houden met de emissies van PFOA en GenX. Dat gesprek had een verkennend karakter. Beide partijen beraden zich nu over de te nemen vervolgstappen. De drie gemeenten zijn hierbij ondersteund door Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn advocaten en notarissen.

Regeling bloedtesten
In de brief van 30 januari 2018 hebben we uw raad geïnformeerd over de deelnamecijfers van de rijksregeling voor bloedtesten op PFOA. Deze regeling liep tot en met 20 december 2018. Daarbij is ook melding gemaakt van 14 bezwaren uit Dordrecht tegen afgewezen bloedtesten. Uiteindelijk zijn er 15 bezwaren ingediend. Deze zijn behandeld door het Juridisch Kenniscentrum van het SCD. Dit heeft in 3 gevallen geleid tot het alsnog aanbieden van een bloedtest. In 12 gevallen is het bezwaar afgewezen. Er is geen beroep ingesteld tegen deze afwijzingen.

Beeld uit de wijk
De Burenraad vergadert eens in de drie maanden met de directie van Chemours en Dupont. De verslagen van deze vergaderingen staan op www.burenraad.nl.
Op verzoek van de Burenraad hebben beide bedrijven besloten om een groene haag van ongeveer 350 meter lang aan te planten tussen het bedrijf en de Baanhoekweg. De vergunningen hiervoor zijn aangevraagd. De haag zal waarschijnlijk in juni worden gerealiseerd. De Burenraad heeft ook plannen ingediend om de rest van het terrein van Chemours/DuPont te vergroenen. De gemeente onderhoudt contact met de voorzitter van de Burenraad.

Chemours en Dupont hebben op 20, 21 en 22 april 2018 de zogenaamde "Open Poortdagen" gehouden. De Open Poortdagen zijn speciaal voor de omwonenden georganiseerd die meer willen weten over de bedrijven. Ongeveer 2.600 mensen hebben van dit aanbod gebruik gemaakt.

De wijkmanager heeft regelmatig contact met het wijkcomité Merwepolder. Samen met de bewoners zal de gemeente een plan ontwikkelen om een aantal kansen in de wijk te verzilveren. De gesprekken hiervoor zijn opgestart. Dit wijkplan zal langs drie lijnen lopen: een vitale en actieve wijk, een groene en aantrekkelijke wijk en wat speelt er in de wijk. Ondertussen is ook een start gemaakt om gezamenlijk met de bewoners zaken op te pakken. Zo is in maart 2018 in het kader van "Dordt Schoon" de wijk door de bewoners schoon gemaakt. Ook de gemeente heeft extra schoonmaakwerkzaamheden en groenonderhoud verricht. Aan de Boterdiepstraat is door de gemeente in overleg met het wijkcomité een "pluktuin" gerealiseerd. In overleg met de wijkmanager stelt de Vogelvereniging Volière één dag per week haar clubgebouw open voor de wijk. Op deze manier ontstaat er een soort buurthuis. De proef duurt zolang er voldoende belangstelling is.

Kosten en dekking
De lopende onderzoeken waaraan wij meebetalen betreffen het moestuinonderzoek (bijdrage Dordrecht € 30.000,-) en het regionale bodemonderzoek (bijdrage Dordrecht € 34.000,-). Deze kosten komen ten laste van het programma Milieu en Duurzaamheid.

Eerder heeft uw raad per motie gevraagd om de tot nu toe gemaakte kosten op dit dossier in beeld te brengen. Dat hebben we gedaan. Over de jaren 2016 en 2017 bedragen de kosten op dit dossier voor Dordrecht ruim € 700.000,- waarvan globaal de helft interne kosten betreft.

Duurzaamheid
Directe aanleiding voor dit dossier is onze zorg voor de gezondheid en veiligheid in de (ruime) omgeving rond Chemours en DuPont. Wij willen de gezondheid en veiligheid duurzaam garanderen en richten ons onder meer op het zoveel als mogelijk terugdringen van de uitstoot van schadelijke stoffen door de bedrijven, het ontwikkelen van kennis over schadelijke stoffen, het waar nodig uitvoeren van onderzoek naar blootstelling in het verleden en het zo mogelijk voorkomen van dit soort situaties in de toekomst.

Communicatie en inclusief beleid
Ook in de afgelopen periode hebben wij bij diverse gelegenheden de problematiek en vervolgstappen besproken met de betrokken overheden en met de directies van beide bedrijven. Onze inzet blijft gericht op het in gesprek blijven met beide bedrijven, de betrokken overheden en de wijk.
Via www.dordrecht.nl/pfoa blijven wij alle informatie over dit dossier publiceren. Daarnaast zetten we ook diverse andere gemeentelijke kanalen in, zoals Gemeentenieuws en social media. Op onderwerpen informeren we doelgroepen rechtstreeks, bijvoorbeeld omwonenden over het moestuinonderzoek.

Wij blijven uw raad periodiek informeren over de stand van zaken op dit dossier. Wanneer er tussentijds informatie komt, sturen wij dit door aan de leden van de commissie Fysieke Leefomgeving.

Datum 15 mei 2018
Ons kenmerk STD/2080804

Tijdspad, vervolg en evaluatie
Hierboven is bij de diverse lopende trajecten de planning (voor zover bekend) aangegeven.

Bijlagen
1. brief van college aan raad inzake Moestuinonderzoek 6 maart 2018
2. rapportage moestuinonderzoek RIVM maart 2018
3. aanbiedingsbrief RIVM inzake moestuinonderzoek 1 maart 2018
4. bewonersbrief moestuinonderzoek 6 maart 2018
5. persbericht moestuinonderzoek 7 maart 2018
6. brief RIVM 9 april 2018 inzake erratum Moestuinonderzoek

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Het college van Burgemeester en Wethouders

M.M. van der Kraan
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester